בית ישראל (רוז'ין) — מטות

פרשה מטות תרי"ד

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל זה הדבר אשר צוה ה' לאמר איש כי ידור נדר לאסור איסר על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה כל הנביאים נתנבאו בכה מוסף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר הנה כתי' ויהי האדם לנפש חי' ותרגומו לרוח ממללא ההפרש שיש בין האדם לבהמה. היא בחי' הדיבור כי כמו שיש באדם רמ"ח אברים. כן יש בנפש רמ"ח אברים רוחנים כי הנה העיקר היא באדם הדיבור והיא חיותו וחיות כל אברי' שלו למשל האותיות ראש המה חיות של הראש. וכן האברים כמו שהם נקראים ע"י הדיבור בכ"ב אותיות התורה זהו חיותן כי מה שנקראים האברים בלשונות אחרים הם מושאלין אבל השמות הנקראים ע"י כ"ב אותיות התורה זהו חיותן וזהו העיקר היא הדיבור וע"י הדיבור יכול הוא לקשר עצמו וחיותו לשרשו להבוב"ה. היינו ע"י דיבורו בתות"פ לשם ה' וזהו ומותר אדם מן הבהמה אין ע"י הדיבור לקשר עצמו להשי"ת. אם אמנם שגם בבהמה יש חיות הקודש. בנפש הבהמיות בבחי' ואתה מחי' את כולם ומלכותו בכל משלה. ואם יסתלק החיות הקודש מכ"ד יהי' כלא ואפס. עכ"ז לא יוכלו כל הנבראים לקשר א"ע לשרשן כ"א האדם המדבר ע"י דיבורו בתות"פ כראוי וכנכון. והנה כשהאדם מקדש ומטהר דיבורו ומקשר עצמו להשי"ת בדיבורו יכול לעשות רושם בדיבורו ומאמרו של הקב"ה כביכול. זהו לגבי שאר הנביאים אבל משה מוסיף עליהם שנזדכך חומרו מאד ולא הי' שום מסך המבדיל בינו לבין השי"ת ושכינה הי' מדברת מתוך גרונו. כל מה שדיבר משה היא הי' בעצמו דיבורו של הקב"ה. וזהו וידבר משה זה הדבר אשר צוה ה' היינו שכל דיבורו של משה הי' הדיבור עצמו של הקב"ה כנ"ל אכן כל הנ"ל היא מדריגת הצדיקים והנביאים אבל אדם שמקבל ע"ע לאסור איסר על נפשו מל' אוסרי לגפן עירה היינו להתקשר עצמו אל השי"ת צריך לראות שלא יחל דברו היינו שלא לעשות דיבורו חולין במ"ז ובפניות ח"ו כי זלעמ"ז עשה אלקים. וכאשר אינו מקדש עצמו בדיבורו בלתי לה' לבדו אזי יכול להתקשר ע"י הסט"א. וזהו לא יחל דברו כי ע"י שמקשר דיבורו בהסט"א אזי הוא גרוע מבהמה שאין לה דיבור כי גם במחשבה יש בו בחי' דיבור כי המחשבה היא רצוא ושוב פושט צורה ולובש צורה והכל ע"י אותיות בחי' דיבור שבמחשבה ולכן הא בהא תלי' כשמקדש מחשבתו אזי יש לו דיבורים ממש ג"כ בתורה וכשמקדש דיבורו גם המחשבה טהורה כי הכל אחד בחי' הדיבור ממש היא מבחי' הדיבור שבמחשבה ומי שאינו יכול לעשות אפי' זה עכ"פ יראה שכל היוצא מפיו יעשה:

פרשה מטות תרי"ט

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל זה הדבר אשר צוה ה' איש כי ידור נדר לאסור איסר על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה פירש"י משה נתנבא בכה וכל הנביאים נתנבאו בכה מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר אומר אני כתיב שמש ומגן ה' אלקים כמו שאי אפשר

להסתכל בשמש אלא ע"י הצל המצמצם כך אי אפשר לקבל מאור הרחמים ובחי' ה' אך ע"י המגן והצמצום בחי' אלקים אלקים בגמטרי' הטבע כתיב בראשית ברא אלקים היינו השי"ת ברא הצמצום והכלי בכדי שעי"ז יהי' באפשרי למקבלים לקבל חיותם ושפעם מאתו ית' כי באמת לגבי השי"ת כתיב אני ה' לא שניתי אך השינוי הוא ע"י המקבלים ובאיזה אופן שהמקבל הוא כך מוכרח השפע להתלבש עד מקומי וכמו שהלבוש משתנה באופן ההתרחקות כ"כ גם החיות הפנימיות ג"כ נשתנה בהשתלשלות כי א"א לקבל אלא ע"י הכלי ע"כ צריך אדם לירא מהשי"ת וא"א לבוא ליראה אך ע"י אמונה היינו להאמין כי מכה"כ וכל פעל ה' למענהו והכל הוא מהשי"ת ועי"ז נשבר לבו והוא בעצמו בשפלות עי"ז יוכל לבוא ליראת ה' והיראה הוא הכלי שעי"ז יש ביכולתו לקבל שפע וחיות מאת השי"ת וזהו ראשית חכמה יראת ה' היינו שהעיקר הוא קודם היראה אך א"א אך ע"י אמונה בהשי"ת כדכתיב ואתה מחי' את כולם שכל החיות מכ"ד הכל הוא ממנו ית' ולשבור לבו לפני השי"ת אז הוא בא ליראה ואע"פ שיראה הוא בחי' רצוא ושוב אע"פ כן ע"י היראה הוא מתקרב להשי"ת מחמת שנשבר לבו וירא מה' עי"ז נעשה כלי לקבל שפע וחיות וברכה מה' וזהו אין כלי מחזיק ברכה אלא השלום היינו ע"י השלימות עי"ז יוכל להתקרב לה' לקבל חיותו ועיקר חיותו הוא השלימות וזהו כל הנביאים נתנבאו בכה מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר היינו כל הנביאים היו ממשיכים השפע לישראל ע"י מדת כה היינו כה תברכו את בנ"י מדת כה הוא יראה היינו ע"י זבחי אלקים רוח נשברה שהיו משברים לבם להשי"ת וע"י היראה נעשה כלי והיו ממשיכים שפע לבנ"י ע"י מדת כ"ה ע"י הכלי אבל משה נתנבא בזה הדבר היינו כי לגבי משה איתא אין יראה לגבי משה מילתא זוטרתא הוא היינו כל היראות הי' לגבי משה דבר קטן כי משה הי' לו יראה עלאה ונתבטל להשי"ת כדכתיב ונחנו מ"ה ולא הי' לו שום כלי ע"כ הוא הי' ממשיך שפע לישראל מלמעלה בלי שום כלי והי' מתקרב זה להדבר. וזהו ענין כל הנביאים נתנבאו בכה מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר היינו באמת לגבי משה לא הי' שום השתנות והי' מתנבא בזה הדבר אך לפעמים על ידי מניעת המקבל גם משה התנבא בכה. וזהו וידבר משה אל ראשי המטות לבנ"י. היינו כשהי' משה מדבר להאנשים שגם מהמקבלים לא הי' שום מניעה אז הי' מתנבא בזה הדבר אשר צוה ה' איש כי ידור נדר לאסור איסר על נפשו לא יחל דברו א"א מהו ענין נדר הוא שהאדם ממשיך המחשבה לדיבורו ואז כשפוגם בהדיבור אז ונרגן מפריד אלוף ונעשה פירוד בין דיבור למחשבה וע"כ החכם עוקר הנדר מעיקרו היינו כי כן הוא הענין כשאחד מקבל מחבירו אז נעשה דיבור המשפיע מחשבה להמקבל וע"כ כשבא להחכם יכול החכם להתיר נדרו לעשות פתח חרטה מחמת שדברו היא למעלה משרשו זה הנדר היינו במחשבה והחכם יכול לעשות במחשבתו צרופי אותיות אחרים מחמת שהוא בא להשורש כולם בחכמה עשית זהו בהצדיקים ואנו צריכים לראות ענין לא יחל דברו היינו כי כשאדם עוסק בתורה ומחשבתו הוא בענין אחר אז הוא מחלל דיבורו וזהו לא יחל דברו רק אנו צריכים לראות שבכ"מ שהדיבור הוא שם יהא המחשבה ושיהי' הכל להשי"ת: